<u>Shoftim 52: 16:15-31 – Shimshon's End</u>

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

16:15-21 Self-Defeated

1. Malbim to Shoftim 16:18

זה ראתה במה שהגיד לה עתה שתי השאלות א) במה כחו גדול וב) במה יאסר, שאם היה רוצה לשקר היה מגיד רק במה כחו גדול, שבזה אף אם תגלח אותו ויהיה כחו גדול גם אחר הגלוח, לא היה שקרן, כי יצוייר שכחו גדול ע"י הנזירות, ולא יוסר הכח ע"י הגלוח, אחר שלא התגלח מדעתו ולא חלל נזירותו ברצון

She saw this from the way he answered both questions: 1) What was the source of his great strength, and 2) How could he be bound. If he had wanted to lie, he would only have told her the source of his great strength. Then, even if she would shave him [and this was not truly the source of his strength] and he would remain strong after shaving, he would not be [shown to be] a liar, for perhaps his strength was great due to *nezirut* but his strength would not be removed by shaving, since the shave was not a product of his will and he had not willingly desecrated his *nezirut*.

2. Talmud, Sotah 9b

מנא ידעה? א"ר חנין א"ר ניכרין דברי אמת. אביי אמר ידעה בו באותו צדיק דלא מפיק שם שמים לבטלה, כיון דאמר "נזיר אלקים אני," אמרה השתא ודאי קושטא קאמר.

How did she know? Rabbi Chanin cited Rav: Truth is visible. Abbaye said: She knew this righteous person would not produce Gd's Name for naught, so when he said, "I am a *nazir* of Gd," she said, "Now he is certainly telling the truth."

3. Metzudat David to Shoftim 16:18

כי נכרין דברי אמת על כי ראתה אותו נוהג נזירות:

For words of truth are visible, since she saw him acting as a *nazir*.

4. Prof. Yehudah Elitzur, Daat Mikra to Shoftim 16:21

..."מלאכה קשה ובזויה בימים ההם, שהיו מטילים על עבדים פחותים ושבויים, ככתוב "עד בכור השפחה אשר אחר הרחיים"... This was hard and degraded work in those days, and they put it upon lowly slaves and captives, as is written, "To the firstborn of the female slave, behind the mill"...

5. Radak to Shoftim 16:21

נראה כי מנהג הארצות ההם בזמן ההוא להיות ריחים בבית האסורים להיות מתפרנסים מהטחינה האסורים שהיו בנחשתים ואין להם מלאכה אחרת להתפרנס שם אלא בטחינה בריחים

It appears that the local custom in those days was to keep a mill in the prison, for the inmates to be supported by grinding. They were chained, and they could not do any other work for support there, other than grinding with the mill.

6. Mishnah Sotah 1:8

שמשון הלך אחר עיניו, לפיכך נקרו פלשתים את עיניו...

Shimshon followed his eyes, and therefore the Philistines pierced his eyes...

7. Prof. Yechezkel Kaufmann, Shoftim, pg. 243

help him this time lest he fall into the hands of the Philistines.

אנו רואים כאן חומר מגי מחליף את מהותו, אידיאה מגית לובשת דמות של אידיאה דתית... ליד הסימן המגי אנו מוצאים את תרגומו הישראלי. מיד אחרי "ויסר כחו מעליו" נאמר "כי ד' סר מעליו."

Here we see magical substance change its nature, a magical idea clothed in the form of a religious idea... Beside the magical sign we find its Israelite translation. Immediately after "And his strength left him" it says, "that Gd had left him."

8. Radak to Shoftim 16:20

והוא לא ידע" ידע שסר ממנו הלא הגיד לה כל לבו, ודעתו היה כאשר יגלח יסור כחו ממנו...? אלא ששכח בשנתו מה שאמר לה... או פי' "והוא לא ידע" ידע שסר ממנו כחו אבל לא ידע כי ד' סר מעליו כי חשב שאף על פי שסר ממנו כחו שיעזרהו הא-ל בפעם הזאת שלא יפול ביד פלשתים:
Had he not told her his entire heart, knowing that when he would shave his strength would leave him...? But he forgot in his sleep that which he had told her... Or the meaning of "And he did not know" is that he knew that his strength had left him, but he did not know that Gd had left him, for he thought that even though his strength had left him, Gd would

16:22-31 Shimshon's End

9. Malbim to Shoftim 16:22

אמר בפעל הכבד על שצמחו במהירות שלא כדרך הרגיל, שאל"כ יקשה איך לא נזהרו פלשתים לגלחו מפקידה לפקידה בידעם שכחו תלוי בשערותיו

It said this with a strong verb, because it grew unusually quickly. Otherwise we would be troubled: How were the Philistines not careful to shave him from time to time, knowing his strength depended on his hair?

10. Abarbanel to Shoftim 16:22

ואין ראוי שנחשוב שהיה כח שמשון בשערות ראשו בדרך טבעי, ושלכן סר בסורם ושב כחו בהחזרתם לצמוח, אבל היה כחו דבר נסיי בעוד שישמור וזירוחו...

It would be inappropriate to think that Shimshon's strength was in the hair of his head, naturally, and that therefore it left when the hair left, and his strength returned when it started to grow again. But his strength was miraculous, when he kept his *nezirut*.

11. Prof. Yehuda Elitzur, Daat Mikra to Shoftim 16:25, 16:26

... נראה שמשון נענה להם בשמחה וברצון, שעת כושר היתה לו זו... ונראה ששמשון היה מכיר את הבית עוד מלפני כן. Shimshon went along with it with joy and desire; this was an opportunity for him... And it appears that Shimshon knew the building from before this.

12. Talmud, Sotah 10a

אמר שמשון לפני הקב"ה: רבש"ע זכור לי עשרים שנה ששפטתי את ישראל ולא אמרתי לאחד מהם העבר לי מקל ממקום למקום אמר שמשון לפני הקב"ה: רבש"ע זכור לי עשרים שנה ששפטתי את ישראל ולא Shimshon said before Gd: Master of the Universe, remember for me the twenty years I judged Israel, and I never said to any of them, "Bring my staff from one place to another."

13. Prof. Yehuda Elitzur, Daat Mikra to Shoftim 16:28

איש היצרים היה שמשון, ועז ביצריו היתה שאיפת גמול ונקם שבעתים.

Shimshon was a man of strong drives, and the strongest of his drives was the desire for payback and sevenfold revenge.

14. Talmud Yerushalmi, Sotah 1:8

אמר לפניו רבונו של עולם תן לי שכר עיני אחת בעולם הזה ושכר עיני אחת מותקנת לי לעתיד לבוא.

He said: Master of the universe! Give me reward for one of my eyes in this world, and the reward for the other eye will be prepared for me for the future.

15. Rabbi Shemuel Eidels, Maharsha to Sotah 10a

ועי"ל לפי סוגית התלמוד שלנו שנענש בעיניו על שמרד בעיניו, וע"כ אמר דהיה די לו בעונש אחד מב' עיניו, ועל האחרת אמר תן לי בנקמה. One could also say, based on our Talmud's idea that he was punished with his eyes for rebelling with his eyes, that he said that it was enough for him to be punished with one of his two eyes. For the other, he said to give him revenge.

16. Midrash, Bereishit Rabbah 98:14, commenting on Bereishit 49:17-18

"יהי דן נחש עלי דרך", מה נחש זה מצוי בין הנשים, כך שמשון בן מנוח מצוי בין הנשים. מה הנחש נאסר בשבועה, כך שמשון בן מנוח נאסר בשבועה... מה נחש זה כל כחו אינו אלא בראשו, כך שמשון... מה הנחש הזה ריסו מחלחל לאחר המיתה, כך "ויהיו המתים אשר המית במותו וגו"... ואת אמרת "וירדו אחיו וכל בית אביהו וישאו אותו ויעלו ויקברו אותו וגו' בקבר מנוח אביו"? אלא יעקב אבינו בקש רחמים על הדבר.

"May Dan be a serpent on the road" – As the serpent is found among women, so Shimshon ben Manoach was found among women. As the serpent is bound by [the charmer's] oath, so Shimshon ben Manoach was bound [when the Judeans took an oath]... As the serpent's strength is all in its head, so Shimshon... As the serpent's venom harms posthumously, so "And the dead he killed when he died, etc."... And yet you say "And his brothers and entire family descended and carried him away and brought him up and buried him... in the plot of his father Manoach"?! But Yaakov prayed for mercy for this.

17. Abarbanel to Shoftim 16:30

והנה היה משבח הפלשתים שלא התעוללו בו אחרי מותו, אבל נתנו מקום שיעשו לו כבוד במותו.